

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПЕРСОНАЛУ ДЕРЖАВНОЇ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ЗА ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З КОРУПЦІЄЮ

RESPONDIBILITY OF THE PERSONNEL OF THE STATE CRIMINAL AND EXECUTIVE SERVICE OF UKRAINE FOR CORRUPTION OFFENCES

Константинов С.Ф., д.ю.н., професор,
професор кафедри загальноправових дисциплін

Навчально-науковий гуманітарний інститут Національної академії Служби безпеки України

У статті досліджуються питання відповідальності персоналу ДКВСУ за корупційні правопорушення, проводиться аналіз законодавчої бази та механізмів контролю, а також напрацьовано рекомендації щодо покращення ефективності антикорупційних заходів. Акцентовано, що Україна має розгалужену систему антикорупційного законодавства, яка охоплює різні аспекти боротьби з корупцією. Основними нормативно-правовими актами, які поширюються на Державну кримінально-виконавчу службу України є Закон України «Про запобігання корупції», Кримінальний кодекс України; Кодекс України про адміністративні правопорушення, Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України», Закон України «Про Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України». Наголошується, що співробітники кримінально-виконавчої системи, як особи, що вчиняють адміністративні правопорушення, становлять значно більшу суспільну небезпеку порівняно з іншими особами, які порушують порядок управління. Ця небезпека проявляється в наступному способі: такі працівники прямо зіштовхуються з режимними обмеженнями у виконанні своїх обов'язків, і їхні протиправні дії негативно впливають на оперативну обстановку в установах виконання покарань. Вони усвідомлюють можливі наслідки використання засудженими заборонених предметів для вчинення нових протиправних дій, включаючи серйозні кримінальні злочини, включаючи вбивства. Ці співробітники мають більше можливостей для вчинення адміністративних правопорушень, оскільки вони краще знайомі з методами протидії проникненню заборонених предметів у виправні установи. Робляться висновки, що відповідальність персоналу ДКВСУ за корупційні правопорушення є ключовим аспектом забезпечення законності та ефективності функціонування кримінально-виконавчої системи України. Ефективна боротьба з корупцією вимагає комплексного підходу, який включає посилення законодавчої бази, механізмів контролю, освіти та стимулювання доброчесності.

Ключові слова: персонал, Державна кримінально-виконавча служба України, відповідальність, зловживання службовим становищем, протидія корупційним правопорушенням в Державній кримінально-виконавчій службі України, дисциплінарне стягнення, законність, зловживання службовим становищем, службові повноваження.

The article examines the issue of the responsibility of the DKVSU staff for corruption offenses, analyzes the legislative framework and control mechanisms, and also develops recommendations for improving the effectiveness of anti-corruption measures. It is emphasized that Ukraine has an extensive system of anti-corruption legislation, which covers various aspects of the fight against corruption. The main legal acts that apply to the State Criminal Enforcement Service of Ukraine are the Law of Ukraine «On Prevention of Corruption», the Criminal Code of Ukraine; The Code of Ukraine on Administrative Offenses, the Law of Ukraine «On the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine», the Law of Ukraine «On the Disciplinary Statute of Internal Affairs Bodies of Ukraine». It is emphasized that employees of the criminal enforcement system, as persons who commit administrative offenses, represent a much greater public danger compared to other persons who violate the administrative procedure. This danger manifests itself in the following way: such employees directly face regime restrictions in the performance of their duties, and their illegal actions negatively affect the operational environment in penal institutions. They are aware of the possible consequences of convicts using prohibited items to commit new offences, including serious criminal offences, including murder. These employees have more opportunities to commit administrative offenses, as they are more familiar with the methods of combating the entry of prohibited items into correctional institutions. The conclusions are drawn that the responsibility of the staff of the DKVSU for corruption offenses is a key aspect of ensuring the legality and effectiveness of the functioning of the criminal-executive system of Ukraine. An effective fight against corruption requires a comprehensive approach that includes strengthening the legal framework, control mechanisms, education and promoting integrity.

Key words: personnel, State Criminal Enforcement Service of Ukraine, responsibility, abuse of official position, combating corruption offenses in the State Criminal Enforcement Service of Ukraine, disciplinary action, legality, abuse of official position, official powers.

Постановка проблеми. Корупція є однією з найбільших загроз для розвитку та функціонування державних інституцій, зокрема у сфері кримінально-виконавчої системи. Державна кримінально-виконавча служба України (ДКВСУ) виконує важливу роль у забезпеченні правопорядку та виконанні судових рішень. Відповідальність її персоналу за корупційні правопорушення є ключовим аспектом забезпечення законності та довіри до цієї служби.

Метою цієї статті є дослідження відповідальності персоналу ДКВСУ за корупційні правопорушення, аналіз законодавчої бази та механізмів контролю, а також рекомендації щодо покращення ефективності антикорупційних заходів.

Оцінка стану наукового дослідження. Дослідженням питань запобігання корупції як комплексного присвячені наукові праці Є.А. Бовкуна, О.Ю. Бусол, В.Д. Гвоздецького, Є.В. Глушка, А.І. Дьоміна, З.Р. Кісіль, Ю.В. Коваленка, І.В. Корулі, В.О. Лисенка, В.І. Литвиненка, І.П. Лопушинського, В.В. Мостицького, М.І. Мельника, Є.В. Невмержицького, Є.Д. Скулиша, С.Г. Стеценка, О.В. Ткаченка, Х.А. Тулі, М.І. Хавронюка, І.В. Чубенко,

І.І. Яцків, А.О. Яфонкіна та ін. Проте проблеми запобігання проявам корупції залишаються актуальними.

Виклад основного матеріалу. Становлення України як демократичної правової держави потребує створення ефективної правової бази, спрямованої на забезпечення та регулювання суспільних відносин у сфері управління, особливо у діяльності кримінально-виконавчої системи України. Адміністративна відповідальність відіграє ключову роль у цьому процесі, допомагаючи запобігати правопорушенням у цій системі та забезпечуючи законність, стабільність і нормальну роботу її органів і установ.

Україна має розгалужену систему антикорупційного законодавства, яка охоплює різні аспекти боротьби з корупцією. Основними нормативно-правовими актами, які поширюються на Державну кримінально-виконавчу службу України є: Закон України «Про запобігання корупції», Кримінальний кодекс України, Кодекс України про адміністративні правопорушення, Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України».

Персонал ДКВСУ несе відповідальність за корупційні правопорушення відповідно до Кримінального кодексу України (статті 368, 369-2 та інші) та Кодексу України про

адміністративні правопорушення (стаття 172-4). Ці нормативно-правові акти передбачають різні види відповідальності, включаючи кримінальну, адміністративну та дисциплінарну.

Адміністративний проступок менш небезпечний для суспільства, ніж злочин, тому громадськість засуджує його менше. Оцінка поведінки особи залежить від різних факторів: світогляду, ідеології, суспільної психології та ціннісних орієнтацій. Тому однакові проступки можуть оцінюватися різними людьми по-різному. Знання правової заборони дозволяє громадянину вибирати поведінку, що відповідає цій забороні; незнання ж створює передумови для дій, що ґрунтуються лише на власних переконаннях. В таких випадках правопорушник зазвичай усвідомлює, що його неправомірні дії не завдадуть конкретної шкоди іншій особі, оскільки абстрактні заборони не мають конкретного адресата. Це послаблює його внутрішній самоконтроль, руйнує ціннісні установки та створює умови для вчинення адміністративного проступку [1].

С.В. Петков визначає адміністративну відповідальність як вид юридичної відповідальності, що, подібно до іншої юридичної відповідальності, поділяється на відповідальність за проступки та злочини. Адміністративна відповідальність може бути застосована за адміністративні проступки та адміністративні злочини. Учений також зазначає, що особливістю відповідальності посадових осіб органів публічної влади є те, що вони, крім адміністративної відповідальності, несуть ще й трудову відповідальність (за трудові проступки, описані в КЗпП), а також можуть бути притягнуті до інших видів відповідальності за порушення норм режимів таємності та дозвільних вимог. Головне тут те, що посадові особи органів державної влади несуть підвищену відповідальність за ті проступки, які вчиняють звичайні громадяни [2].

Адміністративна відповідальність як правовий інститут ґрунтується на принципах законності, доцільності, невідворотності покарання у разі притягнення до відповідальності та індивідуалізації заходів відповідальності. Водночас вона має специфічні риси, що якісно відрізняють її від інших видів юридичної відповідальності. Відмінності адміністративної відповідальності полягають у таких критеріях: 1) підстави притягнення; 2) органи, які розглядають справи про адміністративні правопорушення; 3) коло суб'єктів; 4) правові наслідки; 5) процесуальна процедура; 6) санкції.

Основними рисами адміністративної відповідальності за передачу заборонених предметів є такі:

Адміністративне правопорушення, яке полягає у прихованій передачі або спробі передачі будь-яким способом особам, що утримуються у слідчих ізоляторах чи установах виконання покарань, таких предметів як алкогольні напої, лікарські засоби та інші речовини, що викликають одурманювання, а також інших заборонених предметів.

Від моменту введення і до теперішнього часу адміністративна відповідальність за передачу заборонених предметів завжди встановлювалася виключно на законодавчому рівні.

Всі фізичні особи, осудні та ті, що досягли шістнадцятирічного віку на момент вчинення правопорушення, за винятком засуджених, підозрюваних та обвинувачених у скоєнні злочинів.

Адміністративна відповідальність за порушення вимог ст. 188 КУпАП передбачає такі покарання як попередження та штраф із конфіскацією заборонених предметів.

Притягнення до адміністративної відповідальності за передачу заборонених предметів здійснюється у порядку провадження у справах про адміністративні правопорушення, який характеризується оперативністю реагування на виявлені порушення закону та спрощеною процедурою.

Адміністративна відповідальність за передачу заборонених предметів особам, що утримуються в установах

Державної кримінально-виконавчої служби, є одним із засобів забезпечення режиму у цих установах.

Вчинення такого правопорушення співробітниками пенітенціарної системи не виключає за змістом застосування адміністративно-правової норми. Так, як співробітники кримінально-виконавчої системи в даному контексті виступають як посадові особи Державної кримінально-виконавчої служби України, що мають спеціальні звання і займають посади в структурі державних органів, які виконують покарання.

Зазначене дозволяє виділити такі особливості адміністративної відповідальності осіб рядового та начальницького складу:

Дисциплінарна відповідальність: Відповідальність за адміністративні правопорушення переважно регулюється дисциплінарним статутом органів внутрішніх справ.

Загальні підстави відповідальності: За деякі правопорушення (вичерпний перелік яких наведено у ч. 1 статті 15 КУпАП) відповідальність настає на загальних підставах.

Виключення з адміністративних стягнень: До осіб рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ не застосовують такі види адміністративних стягнень, як штраф, виправні роботи та адміністративний арешт.

Передача матеріалів про правопорушення: Органи (посадові особи) мають право замість накладення адміністративних стягнень передавати матеріали про правопорушення відповідним органам (посадовим особам) для вирішення питання про притягнення винних до дисциплінарної відповідальності.

Адміністративна відповідальність часто порівнюється з кримінальною, до якої вона дуже близька, але має свої особливості. Серед цих особливостей виділяють:

а) Адміністративні стягнення менш суворі, ніж кримінальні покарання, і мають свої важливі правові наслідки.

б) Справи про адміністративні правопорушення можуть порушувати та притягати до адміністративної відповідальності не тільки суди, але й комісії у справах неповнолітніх, органи державного управління, зокрема органи внутрішніх справ, державні інспекції, податкові, митні органи та інші державні органи і посадові особи.

в) Особливий порядок притягнення до адміністративної відповідальності передбачає одночасне застосування заходів забезпечення провадження у справі, таких як адміністративне затримання, огляд речей і особистий огляд тощо.

г) Адміністративні покарання накладаються на осіб, які не перебувають у службовому підпорядкуванні (чим адміністративна відповідальність відрізняється від дисциплінарної).

д) Адміністративна відповідальність забезпечує реалізацію не тільки адміністративно-правових норм, а й норм усіх галузей приватного та публічного права.

Адміністративна відповідальність відзначається множинністю правових норм, які регулюють її різні аспекти, а також великою кількістю державних органів (посадових осіб), що займаються розслідуванням, розглядом і прийняттям рішень у справах про адміністративні правопорушення (проступки), та виконанням прийнятих рішень. Реалізація адміністративної відповідальності можлива лише за наявності трьох взаємопов'язаних елементів: 1. Вчинення дій, що порушують заборону, встановлену Кодексом про адміністративні правопорушення або іншими нормативними актами. 2. Порушення справи, розслідування, розгляд та ухвалення рішення щодо застосування санкції до особи, яка вчинила протиправну дію, або звільнення від неї, відповідно до Кодексу про адміністративні правопорушення або інших нормативних актів. 3. Виконання прийнятого рішення [3, с. 39].

Особливістю підстав адміністративної відповідальності посадових і службових осіб є те, що вони несуть

відповідальність за дії, включаючи неправомірні вказівки, виконання яких їхніми підлеглими або іншими працівниками призводить до порушення встановлених правил. Крім того, посадові особи можуть бути притягнуті до адміністративної відповідальності за невжиття заходів щодо забезпечення виконання правил іншими особами, якщо це входить до їхніх службових обов'язків. У такому випадку йдеться про порушення, вчинені як з власної вини, так і через службову діяльність. До останнього випадку може бути застосована подвійна відповідальність за одне й те саме порушення [4, с. 532].

У теорії адміністративного права виділяють такі види підстав адміністративної відповідальності: Фактичні: Вчинення особою особливого виду правопорушення – адміністративного, тобто наявність ознак такого правопорушення. Юридичні: Наявність у діяч особи складу правопорушення, що включає суб'єкта, суб'єктивну сторону, об'єкт і об'єктивну сторону. Процесуальні: Наявність процесуальних норм, які забезпечують притягнення винної особи до адміністративної відповідальності [5, с. 246; 521, с. 10].

Необхідно відзначити, що структурно корупційні дії, вчинені працівниками кримінально-виконавчої системи, полягають у незаконному отриманні грошової винагороди за передачу засудженим предметів, чия торгівля у місцях позбавлення волі є забороненою. Отже, мотивацією для вчинення такого порушення є особиста вигода, зазвичай у формі грошових коштів, що відповідає ознакам корупційного злочину. Однак не завжди можна однозначно підтвердити корупційний аспект виконання цих дій, зокрема встановити, що вони були здійснені за отримання винагороди. Незважаючи на це, у випадках, коли не встановлено такий аспект, дії співробітників все одно підпадають під ознаки адміністративного правопорушення [6, с. 48].

Оскільки працівник пенітенціарної системи може мати мету уникнути кримінального покарання, він може аргументувати вчинення своїх протиправних дій тим, що вони були вчинені безоплатно і зі співчуття до засудженого. Враховуючи відсутність достатніх доказів, засуджений, намагаючись викликати адміністративне стягнення проти такого співробітника за незаконне діяння чи бездіяльність, може бути підданий лише адміністративному штрафу.

Співробітники кримінально-виконавчої системи, як особи, що вчиняють адміністративні правопорушення, становлять значно більшу суспільну небезпеку порівняно з іншими особами, які порушують порядок управління. Ця небезпека проявляється в наступному способі: такі працівники прямо зіштовхуються з режимними обмеженнями у виконанні своїх обов'язків, і їхні протиправні дії негативно впливають на оперативну обстановку в установах виконання покарань. Вони усвідомлюють можливі наслідки використання засудженими заборонених предметів для вчинення нових протиправних дій, включаючи серйозні кримінальні злочини, включаючи вбивства. Ці співробітники мають більше можливостей для вчинення адміністративних правопорушень, оскільки вони краще знайомі з методами протидії проникненню заборонених предметів у виправні установи [7, с. 188].

Необхідно відзначити, що стаття 1 Закону України «Про запобігання корупції» вводить нове поняття – «правопорушення, пов'язане з корупцією». Це термін використовується для опису дій, які не є прямими актами корупції, але порушують встановлені законом вимоги, заборони та обмеження для осіб, на які поширюється дія цього Закону. Вони можуть призвести до кримінальної, адміністративної, дисциплінарної або цивільно-правової відповідальності.

Правопорушення, пов'язані з корупцією, створюють соціальні умови, які сприяють виникненню корупційних явищ або сприяють конкретним корупційним діям, або вони можуть бути приховуванням або посередництвом для таких дій.

Варто також відзначити, що згідно з Законом України «Про запобігання корупції», за вчинення корупційного правопорушення особа не може бути притягнута до адміністративної відповідальності. Таке правопорушення тягне за собою кримінальну, дисциплінарну або цивільно-правову відповідальність, оскільки адміністративна відповідальність застосовується тільки до інших видів правопорушень, не пов'язаних з корупцією [8].

Слід підтримати пропозицію В. Настюка та Г. Крайника щодо внесення доповнень до статті 1 Закону України «Про запобігання корупції». Вони вважають, що до цієї статті потрібно додати визначення корупційного правопорушення, яке охоплюватиме дії, що можуть призвести до кримінальної, адміністративної, дисциплінарної або цивільно-правової відповідальності. Це необхідно, оскільки в діючому варіанті закону не враховано наявність глави 13-А Кодексу України про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією [9, с. 54].

Варто відзначити, що Закон України «Про запобігання корупції» вніс ряд змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення. Після введення в дію відповідних положень цей Кодекс більше не містить складів адміністративних корупційних правопорушень, але відтепер містить склади адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією. Це означає, що особи можуть нести адміністративну відповідальність за порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності (ст. 172-4 КУпАП), отримання подарунків (ст. 172-5 КУпАП), порушення вимог фінансового контролю (ст. 172-6 КУпАП), вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів (ст. 172-7 КУпАП), незаконного використання інформації, що стала відомою особі у зв'язку з виконанням службових повноважень (ст. 172-8 КУпАП) та за невжиття заходів щодо протидії корупції (ст. 172-9 КУпАП). Крім того, цим законом збільшено розміри штрафів за вчинення адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією.

Необхідно відзначити, що передбачена адміністративна відповідальність за дії, такі як ненадання або надання завідомо недостовірної чи неповної інформації Національному антикорупційному бюро України під час запитів його посадових осіб, порушення законом встановлених термінів для надання цієї інформації, а також невиконання інших законних вимог Національного антикорупційного бюро України (згідно зі статтею 185-13), а також за невиконання вимог (приписів) Національного агентства з питань запобігання корупції щодо усунення порушень у законодавстві про запобігання та протидію корупції, не надання інформації чи документів у встановлені терміни, надання завідомо недостовірної інформації або не у повному обсязі (відповідно до статті 188-46), призводить до настання адміністративної відповідальності [10].

Важливо зазначити, що ці зміни в законодавстві мають ключове значення при визначенні таких дій відповідно до поняття «правопорушення, пов'язане з корупцією», яке закріплене у Законі. У разі кваліфікації цих дій як адміністративних корупційних правопорушень, законодавець раніше обов'язково вимагав наявність ознак корупції та умислу щодо вчинення дії як обов'язкових кваліфікуючих елементів суб'єктивної сторони складу. У той же час при кваліфікації дій як адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією, не потрібно встановлювати та доводити такі кваліфікуючі ознаки складу. Отже, ця правова регламентація сприятиме спрощенню процесу кваліфікації цих дій.

Крім цього, були внесені зміни до КУпАП за Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення діяльності Національного антикорупційного бюро України та Національного агентства з питань запобігання корупції». Ці зміни передбачають збільшення строків для накладення стягнень за

вчинення правопорушень, пов'язаних з корупцією. Раніше адміністративне стягнення за корупційне правопорушення могло бути застосовано впродовж трьох місяців з моменту виявлення факту порушення, але не пізніше одного року з дня його вчинення. Тепер адміністративне стягнення за правопорушення, пов'язане з корупцією, може бути застосовано впродовж трьох місяців з моменту виявлення, але не пізніше двох років з дня вчинення порушення.

Крім цього, відбулися значні зміни у визначенні посадових осіб, які мають право складати протоколи за адміністративними правопорушеннями, пов'язаними з корупцією. Згідно з поправками до статті 255 КУпАП, це право надано посадовим особам органів внутрішніх справ та Національного агентства з питань запобігання корупції. Варто відзначити, що посадові особи Служби безпеки України втратили ці повноваження згідно з положеннями Закону України «Про запобігання корупції». Протокол про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, складається уповноваженою на те посадовою особою Національної поліції, прокуратури або НАЗК (стаття 255 КУпАП), і повинен відповідати вимогам статті 256 КУпАП.

Закон введе новий вид адміністративного стягнення, яке може застосовуватися виключно як додаткове, а саме – «позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю». Це стягнення судом призначається на строк від шести місяців до одного року, незалежно від наявності такого покарання у санкції статті (частини статті) Особливої частини Кодексу України про адміністративні правопорушення (КУпАП). Суд при цьому оцінює характер вчиненого адміністративного правопорушення, статус посади особи, яка його скоїла, та інші обставини справи, визнаючи, що залишення права на цю посаду або діяльність на строк більше одного року не є доцільним.

Висновки. Отже, адміністративна відповідальність для працівників державної кримінально-виконавчої служби (ДКВС) передбачена за наступні види правопорушень:

1. *Правопорушення, пов'язані з корупцією:* – Порушення встановлених законом обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності. – Порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків. – Порушення вимог фінансового контролю. – Порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів. – Незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових повноважень. – Невжиття заходів щодо протидії корупції.

2. *Невиконання законних вимог (прписів) Національного агентства з питань запобігання корупції.*

3. *Ненадання, надання завідомо недостовірної чи не в повному обсязі інформації Національному антикорупційному бюро України та інші подібні дії.*

До інших видів адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією, можуть бути віднесені, наприклад, корупційний лобізм, корупційний фаворитизм, корупційний протекціонізм.

Враховуючи вищезазначене, адміністративна відповідальність за порушення, пов'язані з корупцією, є формою юридичної відповідальності у сфері державного управління. Цей вид відповідальності виявляється у специфічній реакції держави на такі дії, які не є самими собою корупційними, але створюють передумови для корупції. Ці дії проявляються у недотриманні встановлених законом вимог, заборон, обмежень. Спеціально уповноважений суб'єкт у сфері протидії корупції, згідно з законом, може застосовувати адміністративне стягнення до суб'єкта, який вчинив таке правопорушення.

За вчинення правопорушень, пов'язаних з корупцією, передбачені адміністративні стягнення у вигляді штрафу, позбавлення права обіймати певні посади або займатися

певною діяльністю на строк до одного року, конфіскації отриманого доходу від підприємницької діяльності чи винагороди за сумісництвом, а також конфіскації подарунка, отриманого з порушенням встановлених обмежень.

Відповідальність персоналу ДКВСУ за корупційні правопорушення є ключовим аспектом забезпечення законності та ефективності функціонування кримінально-виконавчої системи України. Ефективна боротьба з корупцією вимагає комплексного підходу, який включає посилення законодавчої бази, механізмів контролю, освіти та стимулювання доброчесності. Тільки через системні заходи можна забезпечити високий рівень правопорядку та довіри до ДКВСУ.

До загальних шляхів подолання корупції в Державній кримінально-виконавчій службі України необхідно віднести роботу за такими напрямками:

1. Зміцнення правової бази

1.1. Вдосконалення законодавства. Необхідно оновити та вдосконалити чинне антикорупційне законодавство, враховуючи нові виклики та міжнародний досвід. Важливо запровадити більш жорсткі покарання за корупційні правопорушення, що стосуються діяльності кримінально-виконавчої системи.

1.2. Прийняття спеціальних нормативних актів. Створення та впровадження спеціальних нормативних актів, які регулюють питання запобігання корупції у ДКВСУ, зокрема щодо запобігання конфлікту інтересів, обмеження подарунків та інших переваг для працівників.

2. Покращення системи контролю

2.1. Внутрішній контроль. Підвищення ефективності внутрішнього контролю, включаючи регулярні перевірки, аудити та моніторинг діяльності працівників ДКВСУ. Важливу роль має відігравати служба внутрішньої безпеки, яка повинна активно займатися виявленням та запобіганням корупційним правопорушенням.

2.2. Зовнішній контроль. Забезпечення ефективного співробітництва ДКВСУ з іншими правоохоронними органами, такими як Національне антикорупційне бюро України (НАБУ) та Державне бюро розслідувань (ДБР). Вони мають здійснювати незалежний нагляд і контроль за діяльністю ДКВСУ.

3. Освіта та підвищення кваліфікації

3.1. Антикорупційне навчання. Регулярне проведення освітніх програм та тренінгів з антикорупційної тематики для всього персоналу ДКВСУ. Це сприятиме підвищенню обізнаності про антикорупційні стандарти та етику поведінки.

3.2. Підвищення кваліфікації. Організація програм підвищення кваліфікації для працівників ДКВСУ, спрямованих на оволодіння новими знаннями та навичками, необхідними для ефективної боротьби з корупцією.

4. Стимулювання доброчесності

4.1. Запровадження системи винагород. Впровадження системи винагород за виявлення та запобігання корупційним правопорушенням. Це може включати як матеріальні, так і нематеріальні заохочення для працівників, які демонструють високу доброчесність.

4.2. Підтримка етичних стандартів. Впровадження та підтримка високих етичних стандартів у діяльності ДКВСУ. Це включає розробку кодексів етики та поведінки для працівників, а також проведення регулярних консультацій та нарад з питань етики.

5. Технологічні рішення

5.1. Впровадження електронного урядування. Запровадження систем електронного урядування у діяльність ДКВСУ для зменшення можливостей для корупції. Це включає електронні документообіги, електронні системи звітності та моніторингу.

5.2. Використання сучасних технологій. Використання сучасних технологій для контролю та моніторингу діяльності персоналу ДКВСУ. Це може включати відеоспос-

тереження, автоматизовані системи обліку та аналітичні інструменти для виявлення підозрілої діяльності.

6. Громадський контроль та прозорість

6.1. Взаємодія з громадськістю. Активна взаємодія з громадськими організаціями та засобами масової інформації для підвищення прозорості діяльності ДКВСУ. Це включає регулярне інформування громадськості про заходи боротьби з корупцією та результати розслідувань.

6.2. Звітування та підзвітність. Запровадження регулярного звітування перед громадськістю та вищими органами

влади про стан антикорупційної діяльності. Це сприятиме підвищенню підзвітності та прозорості діяльності ДКВСУ.

Подолання корупції в ДКВСУ вимагає комплексного підходу, який включає зміцнення правової бази, покращення системи контролю, освітні заходи, стимулювання доброчесності, впровадження технологічних рішень та підвищення прозорості діяльності. Тільки через системні та координовані зусилля можна досягти високого рівня законності та довіри до кримінально-виконавчої системи України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Курс адміністративного права України: підручник / В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, І.Д. Пастух, В.Д. Суценок [та ін.] / за ред. В.В. Коваленка. К.: Юрінком Інтер, 2012. С. 220.
2. Петков С. В. Поняття юридичної відповідальності посадових осіб та її місце в системі юридичної відповідальності. URL: http://www.adminpravo.blogspot.com/2013/10/blog-post_9777.html (дата звернення: 30.05.2024).
3. Бородін І. Л., Круглов В. А. До питання про дефініцію «адміністративна відповідальність». *Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»*. 2012. № 1(22). С. 39–44.
4. Малиновський В. Я. Державне управління : навч. посіб. : 3-тє вид., переробл. та допов. Київ: Атіка, 2009. 608 с.
5. Юридична відповідальність : проблеми виключення та звільнення / кол. авт. : від. ред. Ю. В. Баулін. Донецьк : ПП «ВД «Кальміус», 2013. 424 с.
6. Корупція та відповідальність за корупційні дії : навч.-метод. посіб. / за заг. ред. К. М. Левківського. Львів : Астролябія, 2009. 160 с.
7. Копотун І. М. Правові, організаційні та спеціально-кримінологічні заходи запобігання правопорушенням, пов'язаним із проникненням заборонених предметів до установ виконання покарань, та недозволеним (неслужбовим) зв'язкам персоналу із засудженими. Державна пенітенціарна служба України: історія, сьогодення та перспективи розвитку у світлі міжнародних пенітенціарних стандартів та Концепції державної політики у сфері реформування Державної кримінально-виконавчої служби України, затв. Указом Президента України від 8 лист. 2012 р. № 631: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 28–29 берез. 2013 р.). Київ: Державна пенітенціарна служба України, 2013. С. 396–399.
8. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. Дата оновлення: 04.05.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 05.06.2024).
9. Настюк В., Крайник Г. Проблеми адміністративної та кримінальної відповідальності за корупційні правопорушення в Україні. *Право України*. 2015. № 12. С. 48–55.
10. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Кодекс України від 07.12.1984 р. № 8073-X. Дата оновлення: 19.05.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> (дата звернення: 05.06.2024).